

S LAS PRO ŘÍMSKÉHO KRÁLE

Hlas pro římského krále

Končí věk rytířů, začíná věk diplomacie. Mladý princ se musí vymanit z područí dominantního otce a nalézt svou vlastní roli v historii svého národa a celé Evropy. Výpravny televizní film k 700. výročí narození Karla IV. uvede ČT1 v neděli 15. května.

Dusné vedro červencového dne 1346. Poblíž města Rhens se scházejí kurfiřti římské říše k volbě nového krále. Jediným kandidátem je markrabě moravský Karel, který v přestrojení sleduje volbu spolu se svým věrným dvořanem Buškem z Velhartic. Každý z volitelů má důvody, proč Karlovi hlas dát i nedat. Nevyzpytatelným jazýčkem na vahách je Karlův otec – český král Jan Lucemburský, dlouholetý spojenec dosavadního císaře Ludvíka Bavora, proti kterému je volba namířena. Je obecně známo, že oba Lucemburkové – otec i syn – byli dlouhá léta v ostrém sporu, jehož počátek i průběh vypráví druhá dějová linie filmu, čerpající z různých zlomových okamžiků Karlova života. Spletité intriky nejrůznějších zájmových skupin ovlivňují Karlův osud již od narození. Mladý Lucemburk je izolován od své matky Elišky Přemyslovny, stává se poslušnou loutkou v otcových diplomatických hrách. Postupně však díky zkušenostem vojenským i politickým dozrává ve zdatného oponenta svého otce, ale i nebezpečného soka císaře Ludvíka. Rozehrává svou vlastní politickou hru, jejíž překvapivé rozuzlení mu nakonec otevře cestu k říšskému trůnu.

Karel IV. je v povědomí národa uchován v idealizované podobě Otce vlasti, stavitele Karlštejna a jádra historické Prahy, hrdiny komedií Slasti Otce vlasti a Noc na Karlštejně. Zároveň si my Češi tak trochu paradoxně často myslíme, že je ten „náš“ Karel také panovníkem evropského významu, kterého zná každý Němec, Rakušan, Ital či Francouz. Při příležitosti 700. výročí Karla IV. chceme televizním filmem Hlas pro římského krále přispět k dotvoření obrazu této osobnosti, který jí dodá rozměr politický, vojenský, ale i zcela lidský, a pomůže také upřesnit, v čem byl Karel typickým šlechticem své doby a v čem ji naopak přesahoval. Právě období mezi Karlovým narozením a jeho prvním velkým politickým úspěchem – volbou římským králem na úkor Ludvíka Bavora – se zdá být pro tento účel ideálním vypravěčským prostředkem.

Jan Maxa, kreativní producent a dramaturg filmu Hlas pro římského krále

Václav Křístek: Karel IV. byl nejrespektovanější vladař, kterého jsme kdy měli

Ve své dokumentární tvorbě se hodně věnujete undergroundu nebo fenoménům spojeným s normalizací. Vaší poslední dokumentární prací byl cyklus Zvláštní znamení touha o trampingu. Vedle toho se ve Vaší literární tvorbě pouštíte do témat sahajících do mnohem hlubší historie. Jak spolu tyto dvě polohy souvisejí?

Kluk z mé generace mohl být zasažen třemi zásadními vlivy – kovbojkami a indiánkami, Třemi mušketýry a výbuchem bigbítové éry. Takže láska k toulkám českou krajinou, k historii a elektrické kytáře pramení z podnětů v mém dětství.

Nese s sebou literární a dokumentaristická zkušenost nějaké výhody pro práci na hraném filmu?

Snad, že dokumentaristika ve vás vypěstuje instinkt pro autenticitu a psaní románů naopak zase smysl pro stylizaci.

Čím si vysvětlujete, že život Karla IV. nebyl doposud – až na pár více méně romantizujících výjimek – v hrané tvorbě zpracován?

Třeba proti Angličanům a jejich stále novým zpracováním osudů Tudorovců jsme opravdu bránilové. Za minulého režimu se víc akcentovala jiná historická témata a dnes je natáčení historického filmu prostě a jednoduše dost nákladné.

Jste zároveň autorem scénáře, měl jste „v hlavě“ herecké obsazení už při jeho psaní?

Někdy to tak je. Tentokrát však scénář vznikal dlouho a celou tu dobu se také vedly debaty o obsazení. Jak se scénář proměňoval, měnily se i některé typy. Ale brzo jsme věděli, že Karla bude hrát Kryštof a Jana Standa Majer, takže při psaní poslední verze jsem už myslel na ně.

Jak vůbec postupujete při obsazování rolí? Každý režisér má odlišný přístup.

V každém hraném projektu jsou ve scénáři momenty, které sice můžete důkladně popsat, ale jejich tajemství rozkládá teprve herec. Pohled, úsměv, povzdech, výkřik do tmy... Snažili jsme se se Zuzkou Povýšilovou, která má v ČT na starosti casting, a mou pomocnou režisérkou Gábinkou Schüllerovou najít pro herecké zkoušky právě takové scény. A pak už jen koukáte, jak to adepti zvládnou. Kryštof je sice trochu lajdák – když se objevil poprvé, nenaučil se text –, ale právě ty nepojmenovatelné důležité momenty zvládl hned bravurně. On má talent od boha.

Musel jste v zájmu dynamiky příběhu dělat nějaké výraznější kompromisy co do historické věrnosti a přesnosti?

Snažili jsme se vycházet z reálných faktů Karlova života. Ale při žádném podobném projektu se nevyhnete zjednodušení. Období, které líčíme, bylo pro Lucemburky časem mnoha důležitých politických jednání, uzavírání smluv, přátelství, nepřátelství. Když to líčí historici, je z toho pokaždé velmi tlustá kniha. To do stominutového filmu nenacpete.

Kdybyste se mohl vypravit na cestu časem za samotným Karlem IV. a mohl mu položit tři otázky, nač byste se jej zeptal?

Je na Karlštejně ukryt svatý grál? Jak ve skutečnosti vypadal sen ve vsi Terenzo, který vás poznamenal na celý život? A nechtěl byste také podniknout cestu časem – tentokrát vy k nám – a ujmout se zase vlády nad českou zemí?

Existuje podle Vás v současném světě panovník nebo politik, který snese srovnání s Karlem IV.? Co jej činilo tak výjimečným?

Dnešní vládcí mají nevýhodu – nebo výhodu, jak se to vezme – nevíme, jak jejich rozhodnutí ovlivní naši budoucnost. V tomto ohledu můžeme Karla hodnotit daleko objektivněji. Nejrespektovanější vladař, kterého jsme měli. A asi právem. Politik evropského formátu, výborný diplomat, vzdělanec, ctitel práva. Čas jeho panování byl pro Čechy šťastným obdobím. A co všechno stihl! Jezdili s otcem po Evropě z místa na místo tak rychle, že to při čtení jejich životopisů ani nestačíte sledovat.

Triky pro film vyrábělo, vedle studia trikové postprodukce ČT, také studio UPP, které stálo za trikovou postprodukcí velkých hollywoodských blockbusterů. Jakou roli ve filmu sehrály digitální triky? Budeme svědky nějakých velkých bitev nebo uvidíme místa, která už dnes neexistují?

Triky nám pomáhaly dotvářet obrazy, které jsme reálně vytvořit nemohli, takže by v ideálním případě vlastně neměly být poznat. Tudiž bych je nerad prozrazoval. Ale můžete se těšit.

Jak velké časové rozpětí film popisuje? Je Karel IV. hlavní postavou, nebo je naopak hlavní postavou jeho otec Jan Lucemburský?

Film líčí období Karlova dětství a mládí, složitý vztah s otcem a vrcholí jeho zvolením králem Svaté říše římské. Byl bych rád, kdyby diváci přijali náš projekt jako poctu oběma těmto velkým panovníkům, otci i synovi.

Lze říct, že diváci budou nějakou postavu vnímat negativně?

Protihráčem obou Lucemburků je císař Ludvík Bavorský. Ale nechtěl jsem ho líčit jako padoucha. I Ludvík byl velkou postavou evropských dějin.

Alejandro González Iñárritu nedávno říkal, že předtím, než točil snímek REVENANT Zmrtvýchvstání, potkal Clint Eastwooda, kterému říkal, že bude točit s koňmi. Clint Eastwood se tomu smál a říkal: No počkej, uvidíš. Jak se Vám točilo s koňmi?

Točit s koňmi znamená především točit s lidmi okolo nich. Když to umějí – a to náš vrchní podkoní Martin Hanuš opravdu umí –, je to sice náročné, ale šlape to. A je to nádherná práce. A víte, co je zajímavé? Scény s koňmi jsou ve filmu logicky spojeny především s mužským pokolením. Rytíři sedají na koně, vyjíždějí do bitev, pronásledují kočár... Ale dnes se o koně většinou starají holky.

Česká historie je opředena mystikou, folklorem a nadpřirozenými jevy. Najdeme něco takového i v Hlasu pro římského krále?

Mystika je s Karlovým životem silně spjata. Byl to hluboce věřící muž. A z dnešního skeptického pohledu se mu občas přihodily věci, které nejsou tak úplně racionálně vysvětlitelné. Už jen to jeho zranění – pravděpodobně v turnaji – že přežil, byl s trvalými následky, byl opravdu zázrak. Ve filmu jsou dvě scény z jeho vlastního životopisu, které na něj hluboce zapůsobily. Sen, který se mu zdál v Terenzu při italském tažení a tajuplná noc na Pražském hradě.

Jakou roli hrály v životě Karla IV. ženy? A jak jste se ženami Karla IV. pracoval ve svém scénáři?

Ženy hrají v našich životech zásadní roli a Karel nebyl žádnou výjimkou. My se ve filmu zabýváme dvěma: jeho matkou Eliškou Přemyslovnou, od níž byl odloučen v raném dětství, a silně jej to poznamenalo. A pak jeho první ženou Blankou z Valois. Měl s ní krásný vyrovnaný vztah. Dobře si rozuměli. Velmi ji miloval.

Nemáte v plánu filmově zpracovat i další etapy života Karla IV.? Které by to byly?

Když natáčení končilo, ptali se mě lidé ze štábu, kdy bude pokračování... Třeba jednou. A rád bych do toho projektu dal scénu, jednu z těch, které Karel líčí ve svém životopise. Snažili se překvapit své nepřátele, putovali alpskými průsmyky, bylo to nesmírně namáhavé putování. A na jejím konci nebylo nic – cesta vedla jen nad hlubokou propast. Příběh jak z existencialistického románu, prostě pocit člověka 20. století...

Ryštof Hádek: Chodit po stejných chodbách a ve stejném kostýmu jako Karel IV. bylo bizarní

Jak probíhá herecká příprava na roli otce vlasti, národní ikony a světového státníka?

Musím přiznat, že když se mi tehdy ozvali z produkce, aby mě pozvali na casting k Hlasu pro římského krále, překvapilo mě to. O Karlu IV. tady existuje nějaké povědomí. Otázkou ale je, jak velké. Většina lidí bude vědět, že nechal postavit Karlovu univerzitu, Karlův most a možná si ještě vzpomenou, že jeho podoba je vyobrazená na stokoruně. Hodně lidí pak vidělo filmy Noc na Karlštejně nebo Slasti otce vlasti, které jeho dobu i vládnutí tematizují. I když s evidentní nadsázkou a humorem. To je mimochodem zajímavé, protože postavě Karla IV. se česká, potažmo československá kinematografie, na rozdíl od Husitů a podobných, poměrně „vyhýbala“. Sám jsem později zjistil, že mé znalosti o téhle klíčové osobnosti našich dějin nejsou takové, jaké by asi měly být. Už před samotným natáčením jsem o Karlovi IV. četl vše, co mi přišlo pod ruku. Navíc jsme všichni měli velké štěstí, protože na natáčení byla přítomna historička Eva Doležalová z Centra mediévistických studií. Ta se, mimo jiné, zaměřuje například na církevní dějiny pozdního a vrcholného středověku. Musím se přiznat, že jsem na ni měl dost specifické dotazy.

Například?

Zajímalo mě, co vypíchli historici, kteří se studiem Karla IV. zabývají, primárně. Co všechno se o období jeho vládnutí ví. A musím říct, že o něm vědí opravdu hodně. Nebo jaký měl vztah k ženám. Myslím, že skoro nikdo neví, že mu chyběl jeden nebo dva krční obratle, respektive je měl rozdrčené. Když ho tehdy korunovali na císaře, už se špatně pohyboval, respektive spíš nepohyboval. Také jsem netušil, že trpěl klasickou nemocí králů. Měl dnu. Nicméně na svou dobu se dožil možná až extrémně vysokého věku. Zemřel, když mu bylo dvaasedesát. To v té době rozhodně nebylo běžné.

Když herci řeknou, že by měl hrát vladaře a Otce vlasti, co ho napadne?

Byla to, jak se někdy klišovitě říká, výzva. Vlastně není vůbec jednoduché nevypadat ve všech těch velkých a těžkých kostýmech směšně. Hrát vladaře pak může někdy svádět až k jakési trapnosti. Navíc, náš národ je na Karla IV. pyšný. A myslím, že právem. Takže to není jednoduché ani z pohledu nějakých očekávání. Raději jsem nad tím už později ani nepřemýšlel, abych nepropadl nějaké trdomyslnosti. Hodně udělá právě ten zmiňovaný těžký a velký kostým. Ale žádný zásadní klíč k tomu podle mě není.

A co herce na roli zbožštěného státníka může naopak nejvíce bavit?

Hned se mi vybaví dvě věci. To, že jsme točili opravdu hodně v reálu. Tedy na místech, kde on sám v minulosti

žil, nebo se na nich pohyboval. Když byly pauzy mezi záběry, procházel jsem se a říkal jsem si, že je to až trošku bizarní, že tady chodím v kostýmu Karla IV. Že chodím po stejné chodbě jako on. Krásné hrady, zříceniny, zámky, na člověka to úplně dýchne. Je to taková – a ne že bych těmto věcem nějak propadal – lehká mystika. Prostě se tomu nedá ubránit. No a pak to, co jsem už říkal. Hodně se dozvíte. A to jak díky scénáři režiséra Křístka, tak díky komentářům historiků, kteří se na natáčení podílí. Zajímalo mě například, jak to bylo s jeho snem na pražském hradě. A také jak to měl fyzicky. Tím mám na mysli to, že Karel IV. byl vlastně velký bojovník. Když to řeknu nadneseně tak možná i trochu žoldák. Voják par excellence. Do toho mluvil mnoha jazyky a ještě měl extrémní talent na diplomacii, díky kterému dokázal vyjednat věci, o kterých se předchozím vladařům mohlo jenom zdát. Na jednu stranu erudovaný státník a diplomat, na druhou od malička vychovaný k tomu, aby vládnul a bojoval. Když se zúčastnil nějaké bitvy, tak nekoukal se zbytkem velení odněkud z kopce, ale jel jako první.

Kdybych mohl, zeptal bych se ho na spoustu věcí. Ale možná by mě mnohem víc bavilo pozorovat jej. Jak vládne, jak se chová v soukromí, jakým způsobem a jak rychle řeší vybrané situace. Zajímalo by mě, jak by to, co tu máme dnes, řešil.

A o čem podle Vás film Hlas pro římského krále je?

Myslím, že ten film je hlavně o víře. Je to takový, a to nemyslím nijak pejorativně, zrychlený příběh jednoho vladaře. Jedné epochy a jednoho velkého, možná až gigantického, území. Jeho život by vydal na deset filmů. A pak jsou tam jednotlivosti. Vezměte si třeba to, jaký byl Karel IV. novátor, co se týče žen. Mám za to, že v jeho podání se vztah muž a žena podobal tomu dnešnímu. Smrt Blanky z Valois jej musela hodně zasáhnout. Znal ji od malička. Pokud by se o nějakém vztahu vladaře dalo říct, že byl šťastný, tak by to byl, myslím, právě tento. Hranice mezi životem a smrtí byla tehdy jiná než dnes. Kdo z nás by si dnes uměl představit, že mu zemře syn a on si vezme jeho nastávající? Pomocí vdavek se rozšiřovalo území, což byla součást jeho diplomacie. Tehdy mu bylo něco přes třicet, kdežto jeho nastávající o polovinu méně. Je to známé, ale lidé tehdy dospívali dřív. Možná to zní zvláště, ale on už byl v patnácti prakticky „hotový mužský“. Vyhrál tehdy svou první bitvu. Padli pod ním dva koně. Dovede si teď někdo představit, že by v tomhle věku velel nějakým třem tisícům ozbrojených a vycvičených bojovníků? Myslím, že ani moc ne.

Připravoval jste se na roli i fyzicky?

Jezdil jsem dlouho na koni. To mě bavilo. Už předtím jsem měl jezdeckou přípravu, protože jsem pro Českou televizi natáčel pohádku Korunní princ. Tam jsem,

shodou okolností hrál také Karla, jen pohádkového. Jezdil jsem desítky hodin. Na natáčení Hlasu pro římského krále bylo nejšílenější vedro. Těžké látky. Přes třicet stupňů. Pamatuji si na jednu scénu, kdy jsme byli ve stanu, do kterého neuvěřitelným způsobem pražilo slunce. Vedra našťestí pominula, ale tohle už pro mě a pros spoustu dalších lidí bylo na hraně. Nicméně, zvládli jsme to a myslím, že takto náročné podmínky filmu jenom prospěly. Ostatně, když si představím, jak to muselo vypadat tehdy, nemáme si prakticky na co stěžovat.

Vášim protipólem ve filmu je postava Jana Lucemburského, kterého ztvárňuje Stanislav Majer...

Na tom je zajímavé, že můj filmový otec je ve skutečnosti jen o pár let starší než já. Celé to začíná už v dětství a to velmi krutým způsobem. Izolací od matky Elišky Přemyslovny. Jan Lucemburský po Karlovi IV. vyžaduje

několik věcí. Ovšem tou hlavní je absolutní poslušnost a nulový odpor vůči jeho rozkazům. Prakticky z něj chce udělat loutku, jenže to se mu nepodaří. Karel IV. dozrává ve vůdce s vlastním světovým názorem, který se nenechá odstrčit ke zdi. Víte, nakonec to není jen o souboji otce a syna, Karel IV. se stal nebezpečným sokem i pro tehdejšího císaře Ludvíka. Film se nicméně hodně soustředí na vztah těchto dvou individualit, který mnohdy probíhal přes všelijaké politické klíčky a zprostředkované jednání. Těžko říct, zda tento neustálý tlak nakonec Karla IV. dostal tam, kde nakonec byl. Jako jednoho z mála našich vladařů jej znají i za hranicemi. Jsem rád, že se mu ve zcela nové rovině věnuje televizní film. Snímek, který z něj nedělá karikaturu, neživého vladaře nebo pitoreskní ilustraci. Mám za to, že Hlas pro římského krále představí Karla IV. divákům tak, jak pravděpodobně nečekají. Jako velkého státníka, jehož systematická rozhodnutí a umění diplomacie jednou provždy změnila tvář tehdejší Evropy.

Historické osobnosti Hlasu pro římského krále

Jan Lucemburský (Stanislav Majer)

Byl otcem Karla IV. a prvním českým králem z rodu Lucemburků. Nastoupil na trůn již ve čtrnácti letech, kdy se také oženil s poslední Přemyslovnou Eliškou. Jejich manželství však nebylo šťastné a vedlo k mnoha rozbrojům. I přesto spolu měli sedm dětí, mezi nimi i syna Václava (Karla IV.). Jan se v evropské diplomacii pohyboval jako ryba ve vodě. Což samozřejmě zároveň znamenalo, že v Čechách pobýval málo. Nicméně díky svým zahraničním aktivitám zajistil ochranu zvenčí. Na sklonku života se u něj projevila dědičná choroba očí, jejímž následkem oslepl a získal tak přídomek Slepý. V takovémto stavu se účastnil na straně Francie bitvy u Kresčaku v rámci stoleté války, kde také umírá.

„Jan Lucemburský je pro mě velmi pozoruhodná osobnost českých dějin. Byl to vlastně poslední rytíř, kterého ale provází spousta klišé. Strávil jsem nad ním čas s historikem Zdeňkem Vaškem a postupně jsme přicházeli na to, že v Čechách byl sice vnímán jako král cizinec, ale choval se tak na základě jistých okolností. A v tomto byl pro mě Janův odměřený vztah k Čechům najednou velmi pochopitelný. Obecně se má za to, že s Karlem byli na nože. Jejich vztah byl jistě komplikovaný, ale podle mě měl Karla rád a nakonec mu i pomohl, aby se mohl stát císařem. Možná mu nakonec i zachránil život, když ho u Kresčaku stáhl stranou,“ říká **Stanislav Majer**, filmový představitel Jana Lucemburského.

Ludvík IV. Bavorský (Petr Štěpán)

Zastával post římsko-německého krále a císaře Svaté říše římské. Vedl velké spory o říšský trůn s Fridrichem Sličným Habsburským, které však nakonec vyhrál. Mocensky jej podporoval i Jan Lucemburský, později si ale rod Lucemburků zneprátelil, hlavně kvůli politice v Tyrolsku. Ačkoliv se soustředil převážně na vnitřní politiku říše, proslul sporem s papežem Janem XXII., kterého později dokonce z papežského stolce sesadil. Na říšském trůně ho vystřídal Karel IV., zvolený roku 1346 jako protikrál proti Ludvíkovi.

Bušek z Velhartic (Petr Jeništa)

Pocházel z českého panského rodu a stal se velkým přítelem a důvěrníkem Karla IV., kterého také doprovázel na cestě do Tyrol. Při této cestě ale umírá a jeho úlohu na královském dvoře poté přebírá jeho syn.

Eliška Přemyslovna (Hana Vagnerová)

Byla dcerou českého a polského krále Václava II., poslední Přemyslovnou na českém trůně a matkou Karla IV. Nejprve prošla výchovou v klášteře a měla zasvětit svůj život Bohu. Po smrti jejího bratra Václava III. se však rozhořel boj o český trůn, kterého se stala součástí jakožto jedna z dědiček. Byla provdána za mladého Jana Lucemburského, se kterým ale měla v průběhu celého manželství velké spory. Jako česká královna uplatňovala za doby nepřítomnosti svého manžela v českých zemích svou politickou moc. Jejím spojencem a rádcem byl i Vilém Zajíc z Valdeka.

„Příběh filmu je pro mě zajímavý hlavně díky vztahu Elišky Přemyslovny a Jana Lucemburského. Obě postavy se zároveň milují i nenávidí. Jsou to ale panovníci, takže veškeré emoce musejí držet na uzdě. Vztah mezi nimi vře, ale musí vždy zůstat pod povrchem. A v tomto ohledu jsou i perfektně vystavené dialogy. V Hlasu pro římského krále vystupují reálné historické postavy z období, které je pro naši historii důležité a všichni ho známe. Klíčové podle mě bylo najít cestu k tomu, aby nezůstaly pouze jako neživé ikony, ale dostalo se jim i lidského rozměru,“ říká ke své roli Hana Vagnerová.

Blanka z Valois (Tereza Voříšková)

Stala se první manželkou českého a římsko-německého krále Karla IV. Byla vychovávána spolu s ním na francouzském královském dvoře Karla IV. Sličného a zároveň byla sestrou budoucího francouzského krále Filipa VI. Francouzského. Žila spolu s Karlem IV. v českých zemích, nejprve v Praze, poté v Brně. Ačkoli se velice rychle naučila česky i německy, společenského života se spíše stranila. Z původně politického svazku se stal plnohodnotný vztah, ze kterého vzešly dvě dcery. Královna však nedlouho po korunovaci zemřela po krátké nemoci ve věku necelých čtyřiceti let.

„Mám ráda velká a náročná natáčení dobových snímků, přičemž tento se navíc dotýká jedné z největších ikon našeho národa. Líbí se mi, když můžu nosit nádherné a těžké šaty a přemítat o příbězích lidí, kteří řešili obdobné věci jako my, jen v naprosto jiné a mnohem komplikovanější době. Natáčení Hlasu pro římského krále pro mě byl velký zážitek. Zejména jsem si užila to, že jsem při práci mohla pozorovat Kryštofa Hádku, jehož přirozenost je někdy až smrtelná. Postava Blanky z Valois, kterou jsem ztvárnila, sice ve snímku nemá takový prostor jako Karel IV. a jeho otec Jan Lucemburský, ale díky svým činům a životním postojům je jedním z hlavních hybatelů záležitostí, které daly do pohybu celou říši,“ říká Tereza Voříšková.

Dobeš z Bechyně

(Jaroslav Plesl)

Byl příslušníkem šlechtického rodu pánů z Bechyně, později z Kamenice. Již za vlády Jana Lucemburského se stal významnou osobností a věrným straníkem královny Elišky. Později si získal náklonnost i jejího syna Karla IV. Jako jeden z jeho oblíbenců a rádců vystupoval jako jednatel jeho poselství v cizině.

Wolfram z Jülichu

(Norbert Lichý)

Korunoval, jako kolínský arcibiskup, Karla IV. na římsko-německého krále. Tradiční obřad v Cáchách nebylo možné uskutečnit, protože město bylo věrné císaři Ludvíkovi. Korunovace se tak uskutečnila v Bonnu.

Balduin Lucemburský

(Marián Geišberg)

Zastával post trevírského arcibiskupa a byl jedním z nejmocnějších říšských kurfiřtů své doby. Do úřadu se dostal velice mladý, i přesto se uměl bravurně pohybovat v politice a měl značné diplomatické úspěchy. Zasloužil se o sňatek Elišky Přemyslovny a Jana Lucemburského, dále podporoval Karla IV. při volbě římsko-německým králem. Karel IV. mu na oplátku svěřil správu Lucemburska a jmenoval ho říšským vikářem.

Karel IV. Sličný

(Jan Vondráček)

Byl francouzským králem, na jehož dvoře byl vychováván Václav, budoucí král Karel IV. Zároveň byl jeho strýc a kmotr a právě po něm přijal Václav jméno Karel. Měl tedy velice úzké vztahy s českými Lucemburky. Byl třikrát ženatý, mimo jiné také se sestrou Jana Lucemburského Marií, která ale brzy po svatbě zemřela. Jeho smrtí vymírá po meči rod Kapetovců a nastupuje Filip VI. Francouzský z rodu Valois.

Markéta Korutanská

(Štěpánka Fingerhutová)

Byla dcerou Jindřicha Korutanského a jedinou dědičkou Tyrolska. Byla provdána za Jana Jindřicha Lucemburského, mladšího bratra Karla IV. Proti Janu Jindřichovi ale Markéta spolu s tyrolskou šlechtou zosnovala spiknutí, v jehož pozadí stály zájmy rodu Wittelsbachů, konkrétně Ludvíka Bavora a jeho stejnojmenného syna. Markéta Jana Jindřicha vypudila z hradu Tyrol, za důvod jejich odluky uvedla jeho impotenci. Vysloužila si přívlastek pyskatá a říkalo se o ní (zřejmě nepravdivě), že byla velice ošklivá. Poté se bez papežem uznaného rozvodu znovu provdala, tentokrát za Ludvíka V. Bavorského, syna císaře Ludvíka Bavora. To vedlo ke sporům s církví a papežem a také s celým Lucemburským rodem.

Tomáš z Villeneuve

(Karel Zima)

Vystupuje jako rytíř z Lutyška a komoří Jana Lucemburského v životopise Karla IV. Vita Caroli.

Gerlach Nasavský

(Jakub Kropáček)

Vystupoval jako mohučský arcibiskup a kurfiřt, který hlasoval pro Karla IV. na post římsko-německého krále. Jeho nástup na arcibiskupský stolec podporoval Karel IV., který tak získal významného spojence ve volbách.

Pierre de Rosières

(Luboš Veselý)

Pierre de Rosières je rodné jméno významného papeže francouzského původu Klementa VI. Před usednutím na papežský trůn působil na dvoře francouzského krále Filipa VI. a stal se učitelem Václava (Karla IV.) a Filipovy sestry a Václavovy budoucí manželky Blanky z Valois. S budoucím českým králem se spřátelili. Později jako papež Klement povýšil pražské biskupství na arcibiskupství a zároveň stál na straně Lucemburků proti tehdejšímu císaři Ludvíku Bavorovi při volbě nového římsko-německého krále.

Rudolf Saský

(Igor Chmela)

Pomohl Karlu IV. získat císařskou korunu a byl vévodou a prvním kurfiřtem saským. Za svou pomoc obdržel od Karla IV. dědičný kurfiřtský titul prostřednictvím Zlaté buly sicilské, dále také nemovitosti v Praze a další léno. Souběžně zastával Rudolf post císařova rádce a jako jediný z kurfiřtů se účastnil Karlovy korunovace v Bonnu.

Jak se obléká šlechta

Kostýmní výtvarnice filmu Alena Schäferová: „K filmu Hlas pro římského krále jsem přistupovala podobně jako k velkoprojektu Jan Hus, neboť se opět jedná o všeobecně známou postavu českých dějin. Náš příběh pojednává o době od jeho narození až po volbu římským králem. Na rozdíl od filmu Jan Hus, kde se to hemžilo převážně církevními kostýmy kněží, biskupů, kardinálů, dominikánů, františkánů, kostýmy papeže i univerzitních mistrů, je ve filmu o Karlu IV. více šlechty, dvořanů a rytířů. To znamená, že i přesto, že jsme maximálně využili kostýmy z filmu Jan Hus, jsme pro hlavní postavy ušili přibližně sto nových. Diváci tak uvidí Blanku z Valois, Elišku Přemyslovnu, Markétu Korutanskou, ale samozřejmě také Karla IV. s Buškem z Velhartic, Jana Lucemburského nebo Ludvíka Bavora. U světských kostýmů jsem využila odborné spolupráce doktorky Evy Doležalové a u kostýmů církevních opět cenných rad pana faráře z Unhoště Gabriela Rijada Mulamuhice.“

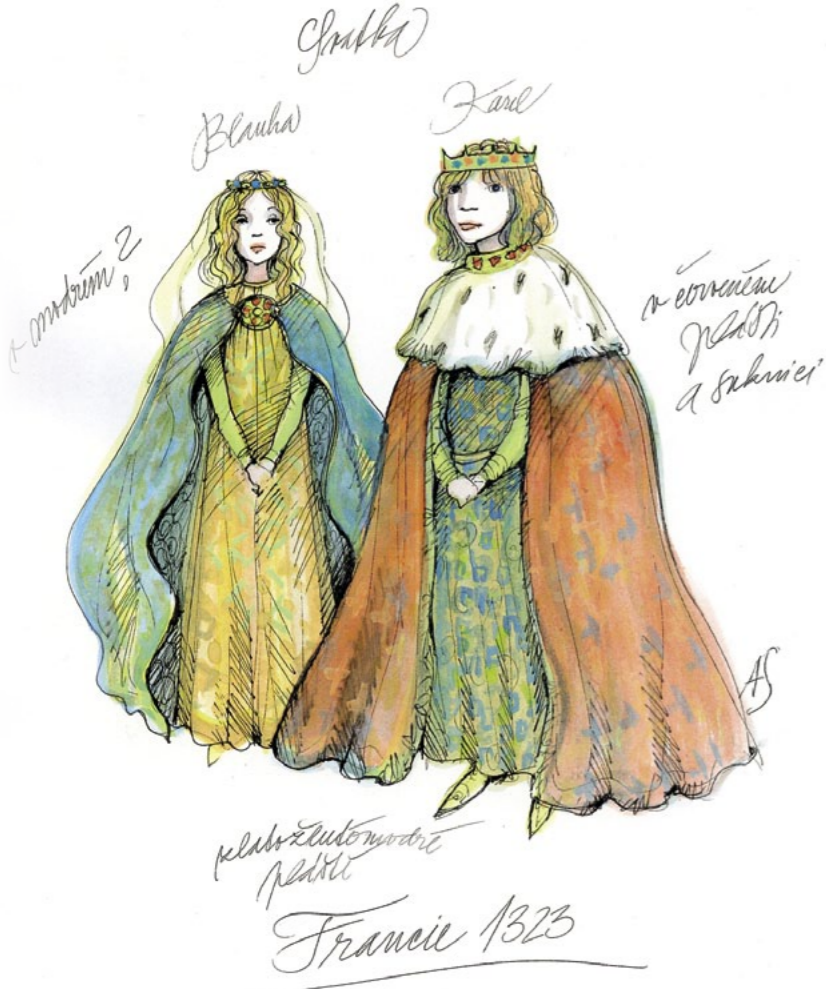
Jan Lucemburský, český král, byl válečník a rytíř, proto byl téměř vždy oděn ve zbroji, tzn. v brnění nebo kyrsu, prošíván suknicí, kamašič a bohatěm pláští s pravou kožešinou.

Blanka z Valois se svými dvorními dámami přivezla do Čech francouzský šarm a dle scénáře vzbudily svými výstřihy a elegancí pohoršení či závist místních dam.

Karel IV., budoucí český král, vychován na francouzském dvoře, byl prý v mládí floutek, nosil krátké suknice, které byly v té době v módě, k tomu patřily dvoubarevné kamaše, tzv. mi-parti, špičaté boty a pelerínka s dlouhou špičatou kapucí, tzv. kápě.

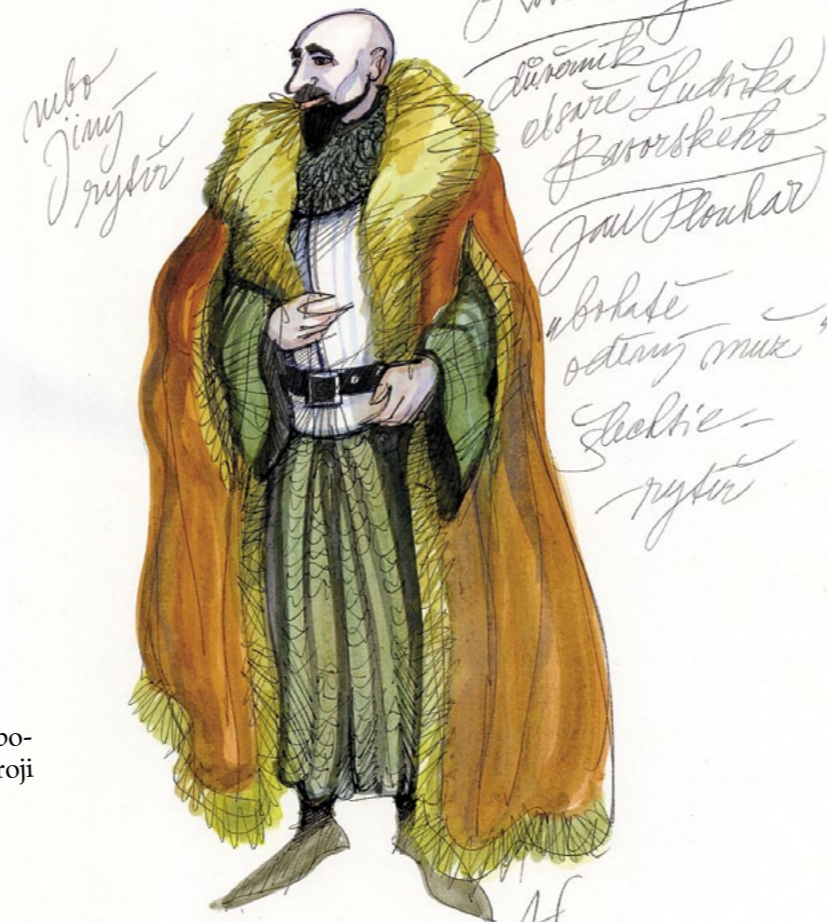

Kostým francouzského krále patřil k nejnáročnějším, neb se skládá z modré tuniky a pláště s liliemi a plášť je celý podšitý hermelínem.

Ludvík Bavorský je na trůně oděn v církevním rouchu, tzn. v pluvíálu a v císařské koruně.

Kuriózní byl pak sňatek mladičky **Blanky z Valois** se sedmiletým **Karlem IV.** Oba měli dospělý církevní oděv, tuniku, bohatě zdobený pluvíál a korunky na hlavě.

Pro **Elišku Přemyslovnu** byla pak typická pokrývka hlavy, korunka se šlojřem, lemovaným volánky, tzv. kruseler.

Rottenberg byl důvěrník císaře Ludvíka Bavora, tedy bohatý šlechtic a rytíř, byl tedy též převážně oděn ve zbroji a v šatech z „bohatých“ látek a kožešin.

Slas pro římského krále v číslech

Film vznikl po **30** natáčecích dnech.

Ve filmu si zahrálo **38** herců a **400** komparzistů.

Scény filmu se natáčely ve **14** lokacích (Švihov, Řeporyje, CHKO Pálava, Třebíč, Kost, Vyskeř, Cuknštejn, Točnick, Zvíkov, Ateliéry Barrandov, Lednice, Dolní Kounice, Pernštejn, Křivoklát)

Na herce a komparzisty bylo ušito **200** historických kostýmů.

V rámci natáčení se herci, komparzisté a kaskadéři svezli na **153** koních.

Ve filmu je **130** trikových úprav různé náročnosti.

8 dní zabraly herecké, kaskadérské a šermířské zkoušky a nácvičky.

40° Celsia – taková byla teplota při natáčení scén v bažinách. Bažiny se tedy pro potřeby této scény musely znovu vytvořit.

Slas pro římského krále

Hrají: Kryštof Hádek (Karel IV.), Stanislav Majer (Jan Lucemburský), Petr Jeništa (Bušek), Tereza Voříšková (Blanka z Valois), Marián Geišberg (Bauduin Lucemburský), Norbert Lichý (Wolfram), Luboš Veselý (Pierre Rosières), Jan Plouhar (Rottenberg), Jaroslav Plesl (Vilém Zajíc z Valdeka) a další

Scénář a režie: Václav Křístek

Kamera: David Ployhar

Architekt: Petr Fořt

Výkonný producent ČT: Eliška Sekavová

Producenti: Přemysl Pražský, Borek Severa

Výtvarník kostýmů: Alena Schäferová

Střih: Alois Fišárek

Dramaturgie: Jan Maxa, Ivo Trajkov

Kreativní producent: Jan Maxa

